

ARBEJDSMILJØSEKTIONEN
AALBORG UNIVERSITET

ARBEJDE MED FALDSIKRINGSUDSTYR

REGLER FOR ANVENDELSE AF FALDSTOPPENDE FALDSIKRINGS-
UDSTYR PÅ AALBORG UNIVERSITET.

Introduktion

Formålet med disse AAU-regler er at fastsætte et ensartet sikkerhedsniveau for arbejde med **individueltd faldsikringsudstyr** på AAU.

AAU-reglerne beskriver brugen af vagtmand ved arbejde, som udføres med faldsikringsudstyr. Reglerne beskriver desuden en generel plan for redning efter et fald, jf. kravene herom i arbejdsmiljølovgivningen.

Dette dokument repræsenterer således **ikke** en gengivelse arbejdsmiljølovgivningens krav til foranstaltninger mod nedstyrtning, men udmønter og supplerer kravene. Lovgivningens krav er beskrevet i Arbejdstilsynets vejledninger på området, se **Referencer**.

Her gælder AAU-reglerne

AAU-reglerne gælder som udgangspunkt for alt arbejde og for alle aktiviteter, hvor I bruger **faldstoppende** faldsikringsudstyr som primær foranstaltning mod nedstyrtningsfare. AAU-reglerne gælder således ikke, når I bruger **faldhindrende** udstyr.

Reglerne gælder for både **AAU-ansatte** og **ikke-AAU-ansatte** (f.eks. studerende, gæste-Ph.D.), når de arbejder med faldsikringsudstyr **under AAU's ledelsesansvar**.

AAU-reglerne gælder **ikke** for eksterne håndværkervirksomheder o.l., som udfører arbejde for AAU under eget ledelsesansvar. Dog kan den generelle plan for redning efter fald anvendes også for eksterne håndværkere, hvis de eksterne håndværkervirksomheder ikke selv har en plan for redning.

Kort om sikring mod nedstyrtningsfare

Efter arbejdsmiljølovgivningen stilles en række krav til, hvornår I skal sikre mod nedstyrtningsfare, bl.a. i de såkaldte 'tagregler', se under **Referencer**. Kravene afhænger bl.a. af faldhøjde, taghældning, vejrlig og andre forhold. I nogle tilfælde skal sikring mod nedstyrtningsfare baseres på en skriftlig risikovurdering.

'Tagreglerne' og andre regler beskrives ikke nærmere her, men generelt gælder, at **kollektive** foranstaltninger mod nedstyrtningsfare skal anvendes frem for **individuelle** sikkerhedsforanstaltninger, når det er muligt. Rækværk er et eksempel på en kollektiv sikkerhedsforanstaltning.

Individueltd faldsikringsudstyr kan alene anvendes til arbejdsopgaver af kortere varighed (normalt < 4 mandtimer). Ved længerevarende arbejde skal der anvendes kollektive sikkerhedsforanstaltninger. Når det er muligt, skal **faldhindrende** udstyr bruges frem for **faldstoppende** udstyr.

Vær desuden opmærksom på, at der er andre regler for arbejde i højden fra personløftere, for rebunderstøttet arbejde og for brug af nedfiringsudstyr.

Krav til instruktion for brugen af faldsikringsudstyr

I skal sørge for, at alle, der udfører arbejde ved brug af faldsikringsudstyr under AAU's ledelsesansvar, **forinden arbejdet påbegyndes**

- Er gjort bekendt med dette dokument
- Er instrueret i anvendelsen af faldsikringsudstyret
- Er instrueret i relevante regler, f.eks. 'tagreglerne', se **Referencer**.

For AAU-ansatte påhviler det nærmeste leder at sikre, at instruktionen gennemføres. For ikke-AAU-ansatte tilknyttet et institut påhviler det institutlederen at sikre, at instruktionen gennemføres – efter principperne, som er beskrevet i AAU-vejledningen **Oplæring, instruktion og tilsyn på AAU**.

Arbejdsmiljøsektionen kan på anmodning bistå ved gennemførelse af instruktion.

Krav til arbejdets udførelse - vagtmand

I skal sørge for, at arbejdet udføres under iagttagelse af arbejdsmiljølovgivningens bestemmelser og Arbejdstilsynets vejledninger for sådant arbejde, se **Referencer**. Desuden gælder følgende for arbejde eller aktiviteter, som udføres **under AAU's ledelsesansvar** (AAU-særregel):

Arbejde eller aktiviteter, hvor I anvender faldsikringsudstyr som den primære foranstaltning mod nedstyrtningsfare, må **ikke** udføres som **alenearbejde**, men skal foregå under overvågning af en **udpeget vagtmand**, som konstant skal observere arbejdet fra sikker position. Ved sikker position skal forstås en position, som ikke nødvendiggør, at vagtmanden anvender faldstoppende faldsikringsudstyr af hensyn til egen sikkerhed.

Samme vagtmand må overvåge flere personer, som arbejder med faldsikringsudstyr samme sted, når blot alle arbejder inden for synsvidde. Vagtmanden må gå til hænde under arbejdet, f.eks. hente materialer og værktøj fra og til sikkert sted, men må ikke eller kun ganske kortvarigt (< 1 min.) lade personer, som arbejder med faldsikringsudstyr, ude af syne.

To eller flere personer, som arbejder med faldsikringsudstyr samme sted, må som udgangspunkt ikke fungere som hinandens vagtmand, medmindre det ved en konkret vurdering skønnes fuldt forsvarligt. Arbejdsmiljøsektionen kan rådgive herom.

Vagtmanden **skal** være i besiddelse af opladet mobiltelefon, hvor AAU's nødtelefonnummer er indkodet.

Baggrunden for AAU-særreglen om vagtmand

En person, som efter et fald, der har udløst faldsikringsudstyrets faldstop, og har ført til, at vedkommende hænger frit i faldsikringsudstyrets seletøj, **skal I antage at være tilskadekommen** - også selv om faldsikringsudstyret har fungeret efter hensigten og har standset et farligt fald til lavere niveau.

Årsagen hertil er, at selve faldet, kropsbelastningen som følge af det bratte stop, den uundgåelige tilstramning af faldsikringsudstyrets seletøj omkring krop og ben og andre omstændigheder ved faldet – så som kollision med installationer eller faste bygningsdele – meget vel kan have forårsaget indre og/eller ydre skader og evt. kan have udløst en farlig choktilstand for personen.

Af samme grund er det vigtigt, at der straks ydes hjælp til den tilskadekomne, men da der på AAU ikke altid kan påregnes at være vidner til hændelsen, som har ført til faldet, er tilstedeværelsen af en vagtmand en afgørende forudsætning for hurtig hjælp.

Foto 1. Stilladsmontør falder fra stillads, men reddes af sit faldsikringsudstyr (fra overvågningskamera).

Vagtmanden vil i nogle tilfælde selv kunne yde den nødvendige hjælp, men i andre tilfælde vil det være nødvendigt at tilkalde hjælp fra andre, herunder hjælp fra 112-beredskabet, idet AAU ikke er i besiddelse af udstyr, som i alle tilfælde kan sikre en forsvarlig redningsindsats i højden.

Plan for redning efter fald

Ved fald med udløst faldstop skal vagtmanden straks foretage sig følgende:

- **Skabe sikkerhed**, hvis muligt - herunder søge at standse ulykken uden at bringe sig selv i fare. Vagtmanden skal bl.a. være opmærksom på genstande, som kan være revet med ved faldet og nu truer med at ramme den tilskadekomne i faldsikringsudstyret. Vagtmanden skal desuden være opmærksom på ankerpunktets (evt. ankerlinens) tilstand som følge af faldet.
- **Ringe 112** - også selv om personen, som hænger i faldsikringsudstyret er ved bevidsthed og/eller kan hentes ned f.eks. ved brug af tilgængelig lift, stige, mobilt stillads eller lignende. Oplys til vagtcentralen, hvorvidt der skal foretages redning fra højden (oplys omtrentlig højde). Anmod desuden om ambulance, idet personen, som har været udsat for faldet, efterfølgende **altid** skal til lægelig kontrol på skadestuen.
- **Give førstehjælp**, hvis muligt, herunder holde mundtlig kontakt til personen, som hænger i faldsikringsudstyret.
- **Ringe til AAU's nødtelefon**. Vagtmanden bør som udgangspunkt ved dette opkald altid bede om assistance fra andet AAU-personale.

Planen følger samme systematik som AAU's generelle alarmeringsinstruks.

Referencer

At-vejledninger:

- [Fald fra højden på byggepladser](#)
- [Fald fra højden ved arbejde på tage \('tagregler'\)](#)
- [Faldsikring](#)
- [Faldsikring – supplerende information](#)

Til brug for personer, som arbejder med faldsikringsudstyr, er udarbejdet en tjekliste (dansksproget), som kan udskrives som lommekort. Tjekliste kan downloades fra Arbejdsmiljøsektionens hjemmeside.

Spørgsmål kan rettes til Arbejdsmiljøsektionen på arbejdsmiljoesektion@adm.aau.dk.

Udarbejdet juni 2018, opdateret august 2022 - Arbejdsmiljøsektionen/SOHP.